

PORADNIK

Zwierzęta bezdomne i koty wolno żyjące oraz zwierzęta dzikie na terenie Gminy Łomianki



Łomianki 2024

Stan prawny na dzień 12 lutego 2024

Opracowanie, redakcja:

Maria Dragunowicz, Marcin Etienne

Konsultacja prawna:

Radca prawny, dr nauk prawnych Dąbrówka Przewłocka

Ilustracje:

Agnieszka Etienne

Druk:

Studio Reklamowo – Wydawnicze „Patart”

ul. Kołłątaja 13, 05-092 Łomianki

Zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą.

Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę.

(art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10)

Zawartość poradnika

Zasady postępowania w przypadku znalezienia zabłąkanego zwierzęcia, którego właściciela nie można ustalić .	3
Zasady postępowania w przypadku zaginięcia psa	5
Zasady postępowania w przypadku zaginięcia kota domowego	6
Znalazłeś psa/kota lub inne zwierzę, które uległo wypadkowi?	8
W Twojej okolicy bytują koty wolno żyjące?	9
Gdy zauważysz, że ktoś znęca się nad zwierzętami	11
Wykroczenia	15
Zwierzęta dzikie (sarny, łosie, dziki, lisy, ptaki itp.)	16
Ważne informacje	18



Zasady postępowania w przypadku znalezienia zabłąkanego zwierzęcia, którego właściciela nie można ustalić

Jeśli pies lub kot domowy wygląda na zagubionego i błąkającego się po okolicy, w której mieszkasz lub pracujesz w granicach Gminy Łomianki, postępuj jak niżej.

1. Postaraj się zabezpieczyć zwierzę przed potrąceniem go przez auto lub innym niebezpiecznym zdarzeniem zachowując środki ostrożności. Zwierzęciu należy zapewnić dostęp do wody.
2. Zastanów się czy Twoi znajomi lub sąsiedzi nie mają takiego psa/kota. Jeśli tak, powiadom ich niezwłocznie.
3. Sprawdź czy istnieje możliwość identyfikacji zwierzęcia. Zwierzę może posiadać obroź lub szelki z zawieszka, na której wskazano dane identyfikujące właściciela. Zwierzę może ponadto posiadać tatuaż, który jest zwykle umieszczany w uchu lub w lewej pachwinie. Mikro chip odczyta każdy lekarz weterynarii lub pracownicy Straży Miejska. Na stronie [Safe Animal](#) można zgłosić znalezienie lub zagubienie zwierzęcia lub wyszukać zwierzęta [zagubione](#).
4. Jeśli masz możliwości, zabezpiecz na kilka dni psa/kota u siebie w domu lub na posesji. Poinformuj o takim działaniu Straż Miejską w Łomiankach. Możesz wykorzystać ten czas, umieszczając ogłoszenie na portalu społecznościowym. Na terenie Łomianek działają bardzo prężnie grupy na Facebook'u, np.: [Zaginione Zwierzęta Łomianki, GRUPA](#), czy [Fundacja Ochrony Zwierząt w Łomiankach](#). Do grup tych należy ponad trzy tysiące osób.
5. Jeśli nie masz możliwości zaopiekowania się zwierzęciem zgłoś od razu jego znalezienie do Straży Miejskiej w Łomiankach, a w przypadku kotów domowych i małych kociąt skontaktuj się także z Fundacją Ochrony Zwierząt w Łomiankach. Zostaw do siebie kontakt i szczegółowo określ miejsce znalezienia zwierzęcia.
6. Każdy, kto znalazł bezdomne zwierzę na terenie gminy i nie ma możliwości ustalenia właściciela lub dotychczasowego opiekuna lub nie może zwrócić mu zwierzęcia z przyczyn obiektywnych (np. dotychczasowy właściciel lub opiekun obecnie nie przebywa na terenie gminy) może zgłosić do Straży Miejskiej jego znalezienie w celu wyłapania. Obowiązek takiego zgłoszenia istnieje w przypadku znalezienia zwierzęcia gospodarskiego¹.

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) przez zwierzęta bezdomne należy rozumieć zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały.

¹ § 10 i § 11 załącznika do uchwały nr XCIII/635/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Łomianki na 2024 rok, Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 6.2.2024 r., poz. 1690.

Zgodnie z art. 11a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) Rada gminy określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program ten obejmuje w szczególności: zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt; opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie; odławianie bezdomnych zwierząt; obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt; poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt; usypianie ślepych miotów; wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich; zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. ◀◀



Zasady postępowania w przypadku zaginięcia psa

Na wstępie sprawdź, czy nie ma go w domu oraz w jego bezpośrednim otoczeniu. Dokonaj lokalnego wywiadu, popytaj sąsiadów. Sprawdź, czy pies nie błąka się po najbliższej okolicy. Na poszukiwania zabierz ze sobą ulubione przysmaki lub zabawki psa, by wywabić go z kryjówki. Umieść legowisko psa na zewnątrz, by zwać go za pomocą znajomych zapachów. W miarę możliwości pozostaw uchyloną furtkę (drzwi) do swojej posesji.

1. Przygotuj ogłoszenia o zaginięciu pupila zawierając w nim szczegółowe informacje, takie jak: charakterystyczne cechy wyglądu umożliwiające jego rozpoznanie np. zdjęcie oraz koniecznie dane kontaktowe. Rozważ wyznaczenie nagrody.

WARTO WIEDZIEĆ

► Skontaktuj się z firmą zajmującą się obsługą mikro chipa Twojego pupila i upewnij się, że zapisane na nim dane kontaktowe są aktualne. Zgłoś jej także zaginięcie psa. ◀◀

2. Ogłoszenia rozwiś w sposób systemowy w obszarze, co najmniej kilku przecznic od miejsca zaginięcia. Pamiętaj, nawet najbardziej udomowione psy potrafią pokonywać duże odległości i utrzymywać się przy życiu, żywiąc się znalezionym jedzeniem i odpadkami oraz pijąc dostępną w okolicy wodę.
3. Sprawdź pobliskie gabinety weterynaryjne i pozostaw tam wiadomość o zaginięciu. Ogłoszenie pozostaw również w sklepach (nie tylko zoologicznych) oraz lecznicach dla zwierząt. Możesz też przesłać informację do okolicznych schronisk, również tego, z którym Gmina ma obecnie podpisaną umowę (w 2024 roku jest to [Schronisko na Paluchu](#) im. Jana Lityńskiego w Warszawie).
4. Poinformuj Straż Miejską w Łomiankach oraz Fundację Ochrony Zwierząt w Łomiankach, dostarczając im ogłoszenie. Odwiedź [stronę](#) Straży Miejskiej.
5. Udostępnij informacje w mediach społecznościowych.
6. W trakcie poszukiwań, wywołuj psa po imieniu.
7. W miejscu, w którym pies zaginał, pozostaw jego ulubione przedmioty, takie jak zabawki, a także przysmaki, jedzenie i wodę. Wracaj w to miejsce, na wypadek, gdyby pies też tam wrócił.



Zasady postępowania w przypadku zaginięcia kota domowego

W przypadku zaginięcia kota domowego zasady postępowania są niemal identyczne, jak w przypadku zaginięcia psa. Różnica polega głównie w trybie aktywności kota, ponieważ swoją żywotność wykazują one głównie nocą. Dlatego też poszukiwania organizuj w porach wczesno porannych lub nocnych. Otoczenie jest wtedy ciche dzięki czemu Twój kot czuje się bezpiecznie.

1. Koty posiadają ponadprzeciętny zmysł kierunku. Zazwyczaj wracają, kiedy zgłodnieją w miejsce, w którym serwowano im posiłki.
2. Swoje poszukiwania zacznij od domu i coraz bardziej się od niego oddalaj. 75% kotów znajduje się w promieniu 500 metrów od miejsca, które uważają za dom.
3. Wywołuj kota po imieniu. Koty rozpoznają głos właściciela, ale i reagują na swoje imię, nawet jeśli jest ono wypowiedziane przez obcych.
4. Ustaw na zewnątrz ulubione legowisko, koc lub drapak kota — ich zapach zwabi go do domu.
5. Sprawdzaj, czy kot nie wraca. Koty wracają najczęściej w godzinach od 20:00 do 2:00 rano oraz między 4:00 a 7:00 rano.
6. Nigdy się nie poddawaj, ponieważ kot jest zwierzęciem, który bezgranicznie ufa swojemu Opiekunowi i przeważnie ujawnia się i reaguje na jego widok.

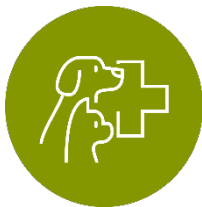
WARTO WIEDZIEĆ

► Nie należy polegać wyłącznie na mikro chipie. Te układy nie zawierają nadajnika GPS. Nie obsługują też innych technologii komunikacji, które umożliwiałyby śledzenie lub namierzanie zwierzęcia w czasie rzeczywistym. Mikro chip pozwala jedynie na zidentyfikowanie go, przez osobę, która go znajdzie.

W przypadku, gdy staniesz się właścicielem zwierzęcia już zaczipowanego i zarejestrowanego w bazie Safe Animal musisz podjąć działania w celu jego przerejestrowania. W tym celu:

- skontaktuj się z podmiotem poprzednio rejestrującym chipa zwierzęcia np. schroniskiem, gabinetem weterynaryjnym, organizacją pozarządową, której celem działalności jest ochrona zwierząt lub Urzędem Miejskim,
- napisz maila do Fundacji Safe Animal na adres: office@safe-animal.eu i załącz zdjęcie lub skan z książeczki zwierzęcia z nowymi danymi opiekuna; wskaż dane, których nie chcesz zastrzec (zaleca się, by dane osobowe, takie jak: imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz numer telefonu pozostawały jawne dla podmiotu odczytującego dane z chipa),
- zadzwoń na infolinię +48 505 350 900 i ustal sposób postępowania.

W przypadku, gdy czipujesz zwierzę, którego jesteś właścicielem w gabinecie weterynaryjnym – pamiętaj, że możesz go sam/a zarejestrować wchodząc na [stronę](#) Safe Animal. Gdy Twoje zaczipowane zwierzę zaginie powiadom jak najszybciej administratora bazy Safe Animal. ◀◀



Znalazłeś psa/kota lub inne zwierzę, które uległo wypadkowi?

1. O zaistniałym fakcie poinformuj niezwłocznie Straż Miejską w Łomiankach lub Policję. Interwencja w takim przypadku jest natychmiastowa².
2. O ile to możliwe, przenieś zwierzę w bezpieczne miejsce lub zabezpiecz miejsce przed innymi pojazdami do czasu przyjazdu Straży Miejskiej lub Policji.
3. Umieść informację o wypadku w lokalnych mediach społecznościowych.
4. Jeżeli z uwagi na okoliczności które powodują że nie możesz postępować jak powyżej (brak łączności, ciężki stan zwierzęcia) i decydujesz o zabraniu zwierzęcia i jego ratowaniu – zawieź go do lecznicy weterynaryjnej z którą Gmina ma podpisaną umowę na realizację usług weterynaryjnych w ramach [Gminnego Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi](#), a dalej zgłoś ten fakt do Referatu Ochrony Środowiska. Tak się działa w praktyce.

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tj. Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z przyjętym „Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt” Gmina zobligowana jest do zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Koszty z tym związane ponosi Gmina.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, obowiązany jest, w miarę możliwości, do zapewnienia mu stosownej pomocy lub zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust. 3 tj. lekarza weterynarii, Polskiego Związku Łowieckiego, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, Służby Leśnej lub Służby Parków Narodowych, Państwowej Straży Łowieckiej, straży łowieckiej lub Państwowej Straży Rybackiej. ◀◀

² § 25 ust. 3 załącznika do uchwały nr XCIII/635/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Łomianki na 2024 rok, Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 6.2.2024 r., poz. 1690.



W Twojej okolicy bytują koty wolno żyjące?

Podstawowym przywilejem kotów wolno żyjących jest prawo do bezpiecznego i godnego życia w miejscu ich bytowania. Kotów takich nie wolno przeganiać, wywozić czy wyłapywać. Wszelkie tego typu działania zostały skodyfikowane i traktowane są, jako złamanie prawa. W stosunku do kotów wolno żyjących uregulowano określone obowiązki gminy. W ramach gminnego programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt – na Gminie spoczywa obowiązek opieki nad wolno żyjącymi kotami obejmujący: kontrolę populacji poprzez jej zmniejszanie, dokarmianie, zapewnienie opieki lekarsko-weterynaryjnej, zapewnienie miejsca schronienia oraz czipowanie i rejestrowanie w bazie „SAFE-ANIMAL”, gdzie wpisuje się Gminę jako właściciela kota wolno żyjącego³.

WARTO WIEDZIEĆ

► Definicję i prawa zwierząt wolno żyjących reguluje ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10). Zgodnie z art. 21 ustawy, zwierzęta wolno żyjące stanowią dobro ogólnonarodowe i powinny mieć zapewnione warunki rozwoju i swobodnego bytu, z wyjątkiem tych, o których mowa w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10). ◀◀

1. Jeśli zauważyłeś, że w Twojej okolicy żyją koty wolno żyjące, postaraj się nimi zaopiekować. Zwierzę powinno pozostać w swoim naturalnym środowisku bytowania.
2. Poinformuj o miejscu bytowania kotów wolno żyjących Straż Miejską, Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Urzędzie Miejskim w Łomiankach lub [Fundację Ochrony Zwierząt w Łomiankach](#).
3. Rejestrując się w Gminie, jako opiekun społeczny kotów wolno żyjących⁴, masz możliwość otrzymywania odpowiedniej racji karmy z Urzędu Miejskiego w Łomiankach, a także możesz składać wnioski o zgodę na sterylizację, kastrację lub czipowanie kotów wolnożyjących, a także w przypadku takiej potrzeby na ich leczenie.

W praktyce, największą rolę w systemie opieki nad kotami wolno żyjącymi odgrywają opiekunowie społeczni. Osoby te najczęściej wiedzą, które koty w ich okolicy są kotami wolno żyjącymi i wymagają opieki Gminy oraz monitorują na bieżąco ich populację.

³ § 21 ust. 2 załącznika do uchwały nr XCIII/635/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Łomianki na 2024 rok, Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 6.2.2024 r., poz. 1690.

⁴ Zgodnie z § 23 załącznika do uchwały nr XCIII/635/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Łomianki na 2024 rok, Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 6.2.2024 r., poz. 1690, społecznym opiekunem kotów jest osoba pełnoletnia, która złożyła kwestionariusz społecznego opiekuna kotów (załącznik nr 1 do Programu) oraz stosuje się do zasad dotyczących opieki nad kotami wolno żyjącymi określonych w Programie oraz przepisów ustawy o ochronie zwierząt.

4. Jeśli zauważysz wśród kotów wolno żyjących kotkę z małymi, postaraj się stworzyć jej takie warunki, aby mogła je wychować minimum do 8 tygodni. W przypadku, gdy zauważysz, że małe są chore lub pozostawione bez kocięj matki – niezwłocznie poinformuj [Fundację Ochrony Zwierząt w Łomiankach](#), aby podjąć wspólne działania. Gmina wspiera działania społecznych opiekunów kotów i organizacje w zakresie opieki nad kotami wolno żyjącymi⁵.
5. W miarę możliwości zabezpiecz kotkę z małymi i pomóż Fundacji Ochrony Zwierząt w Łomiankach w akcji adopcyjnej małych kociąt. Szybkie działanie rokuje zawsze dobry późniejszy kontakt z człowiekiem.
6. Postaraj się wyłapać lub zgłosić do wyłapania koty wolno żyjące do leczenia/kastracji/sterylizacji (nie dotyczy kotki karmiącej, którą wyłapuje się razem z małymi i która jest poddana zabiegowi sterylizacji w określonym przez lekarza weterynarii czasie), które to zabiegi wykonywane są na koszt Gminy lub realizowane w ramach zadania publicznego przez działającą na terenie gminy Fundację Ochrony Zwierząt. W tym celu złóż w Urzędzie Miejskim w Łomiankach odpowiedni wniosek wraz z uzasadnieniem lub zgłoś się do fundacji. Klatkę łapkę wypożyczysz za okazaniem dowodu osobistego od Straży Miejskiej w Łomiankach. Instrukcji wyłapywania udzieli Ci Straż Miejska lub Fundacja Ochrony Zwierząt w Łomiankach. Akcję wyłapania zwierzęcia przeprowadzisz również z Fundacją Ochrony Zwierząt w Łomiankach, która także posiada klatki łapki.

Na [stronie internetowej](#) Urzędu Miejskiego w Łomiankach znajdziesz do pobrania odpowiednie dokumenty, tj.:

- Wniosek o sfinansowanie kosztów zabiegu sterylizacji/kastracji kotów wolno żyjących;
- Wniosek o sfinansowanie kosztów zabiegu uspienia ślepego miotu;
- Wniosek właściciela na wykonanie zabiegu sterylizacji/kastracji psa/kota oraz czipowania.

WARTO WIEDZIEĆ

► Po wykonaniu niezbędnych zabiegów i ewentualnego leczenia, kot wolno żyjący wraca na dotychczasowe miejsce bytowania. Wyjątek stanowią małe kocięta.

Fundacja ochrony Zwierząt, co roku poszukuje wolontariuszy do opieki nad kociętami w okresie, od zabrania z gabinetu weterynaryjnego po przeglądzie weterynaryjnym kociaka, do momentu jego adopcji. Fundacja zapewnia karmę i ewentualną kontynuację leczenia. Średni czas pobytu kociaka w domu tymczasowym wynosi 25 dni.

W przypadku znalezienia psa lub kota domowego na terenie innej gminy nie podejmuj działań mających na celu ich przewiezienie na teren Gminy Łomianki. Postaraj się skontaktować z miejscowym urzędem (odpowiednim Działem/Referatem do spraw ochrony środowiska), Strażą Miejską, Policją lub działającą na danym terenie organizacją społeczną, której statutową działalnością jest ochrona zwierząt. ◀◀

⁵ § 22 ust. 1 pkt 6 załącznika do uchwały nr XCIII/635/2024 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Łomianki na 2024 rok, Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego z dnia 6.2.2024 r., poz. 1690.



Gdy zauważysz, że ktoś znęca się nad zwierzętami

To że zwierzę jest istotą żywą i zdolną do odczuwania cierpienia powoduje, że objęte zostało ono szczególną ochroną, a właściciel czy opiekun (w przypadku kotów wolno żyjących Gmina) ma obowiązki wobec niego których brak realizacji może skutkować określonymi sankcjami karnymi.

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art. 35 ust. 1 i 1a ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1-4 podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10)) jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 1a działa ze szczególnym okrucieństwem podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. ◀◀

1. Jeśli, według Twojej oceny, zwierzę bytuje w złych warunkach lub zostało porzucone lub istnieje prawdopodobieństwo, że ktoś znęca się nad nim, natychmiast poinformuj o tym zdarzeniu Policję lub Straż Miejską w Łomiankach. Zawiadom również o tym Fundację Ochrony Zwierząt w Łomiankach.
2. W miarę możliwości dokładnie udokumentuj zaistniałe zdarzenie (materiał fotograficzny lub/i wideo) i ustal świadków zdarzenia.

WARTO WIEDZIEĆ

► W art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności:

- 1) umyślne zranienie lub okaleczenie zwierzęcia, niestanowiące dozwolonego prawem zabiegu lub procedury w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, w tym znakowanie zwierząt stałocieplnych przez wypalanie lub wymrażanie, a także wszelkie zabiegi mające na celu zmianę wyglądu zwierzęcia i wykonywane w celu innym niż ratowanie jego zdrowia lub życia, a w szczególności przycinanie psom uszu i ogonów (kopiowanie);
- 2) znakowanie zwierząt stałocieplnych przez wypalanie lub wymrażanie;
- 3) używanie do pracy albo w celach sportowych lub rozrywkowych zwierząt chorych, a także zbyt młodych lub starych oraz zmuszanie ich do czynności, których wykonywanie może spowodować ból;
- 4) bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi lub zaopatrzonymi w urządzenia obliczone na sprawianie specjalnego bólu, bicie po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn;
- 5) przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami w oczywisty sposób nieodpowiadającymi ich sile i kondycji lub stanowi dróg lub zmuszanie takich zwierząt do zbyt szybkiego biegu;

- 6) transport zwierząt, w tym zwierząt hodowlanych, rzeźnych i przewożonych na targowiska, przenoszenie lub przepędzanie zwierząt w sposób powodujący ich zbędne cierpienie i stres;
- 7) używanie uprzęży, pęt, stelaży, więzów lub innych urządzeń zmuszających zwierzę do przebywania w nienaturalnej pozycji, powodujących zbędny ból, uszkodzenia ciała albo śmierć;
- 8) dokonywanie na zwierzętach zabiegów i operacji chirurgicznych przez osoby nieposiadające wymaganych uprawnień bądź niezgodnie z zasadami sztuki lekarsko-weterynaryjnej, bez zachowania koniecznej ostrożności i oględności oraz w sposób sprawiający ból, któremu można było zapobiec;
- 9) złośliwe straszenie lub drażnienie zwierząt;
- 10) utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji;
- 11) porzucanie zwierzęcia, a w szczególności psa lub kota, przez właściciela bądź przez inną osobę, pod której opieką zwierzę pozostaje;
- 12) stosowanie okrutnych metod w chowie lub hodowli zwierząt;
- 13) organizowanie walk zwierząt;
- 14) obcowanie płciowe ze zwierzęciem (zoofilia);
- 15) wystawianie zwierzęcia domowego lub gospodarskiego na działanie warunków atmosferycznych, które zagrażają jego zdrowiu lub życiu;
- 16) transport żywych ryb lub ich przetrzymywanie w celu sprzedaży bez dostatecznej ilości wody umożliwiającej oddychanie;
- 17) utrzymywanie zwierzęcia bez odpowiedniego pokarmu lub wody przez okres wykraczający poza minimalne potrzeby właściwe dla gatunku.

Ustawodawca wskazał na katalog otwarty działań sprawcy, które mogą być zakwalifikowane, jako znęcania się nad zwierzętami. Nie jest to jednak katalog zamknięty. Dlatego, jeśli powstaną inne przesłanki znęcania się nad zwierzęciem należy je ujawnić. ◀◀

1. Każda osoba, która jest świadkiem znęcania się nad zwierzętami, czy powodowania uszczerbku dla jego zdrowia lub życia ma możliwość zareagowania przez wezwanie policji na miejsce zdarzenia i złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
2. Czyny wymienione w art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt są karalne. Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa składa się na komisariacie policji. Warto przedstawić Policji również dowody na poparcie swoich twierdzeń. Odpowiedzialność karną sprawcy za przestępstwa przeciwko zwierzętom ustala sąd w toku postępowania karnego. Fundacja Ochrony Zwierząt w Łomiankach może wystąpić w roli oskarżyciela posiłkowego w tym postępowaniu.
3. Odebranie zwierzęcia w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa wobec nich może zostać dokonane w trybie administracyjnym na podstawie decyzji Burmistrza Łomianek.

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10) zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji

wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia i przekazane:

- 1) schronisku dla zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub
- 2) gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub
- 3) ogrodowi zoologicznemu, schronisku dla zwierząt, azylowi dla zwierząt lub Centralnemu Azylowi dla Zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o Centralnym Azylu dla Zwierząt (Dz. U. poz. 2375), jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych.

innemu podmiotowi w razie kiedy sytuacja tego wymaga np. organizacji, której statutowym działaniem jest ochrona zwierząt.

W przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy dalsze pozostawanie zwierzęcia u dotychczasowego właściciela lub opiekuna zagraża jego życiu lub zdrowiu, policjant, strażnik gminny lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, odbiera mu zwierzę, zawiadamiając o tym niezwłocznie wójta (burmistrza, prezydenta miasta), celem podjęcia decyzji w przedmiocie odebrania zwierzęcia (art. 7 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10)). ◀◀

Za przestępstwa wobec zwierząt sprawcy grozi kara do 3 lat pozbawienia wolności. Prawo przewiduje również, że jeżeli sprawca działał ze szczególnym okrucieństwem podlega karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat.

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art. 35. ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10):

- 1) Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1-4 podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
 - 1a. Tej samej karze podlega ten, kto znęca się nad zwierzęciem.
- 2) Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 1a działa ze szczególnym okrucieństwem podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- 3) W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1, 1a lub 2 sąd orzeka przepadek zwierzęcia, jeżeli sprawca jest jego właścicielem.
 - 3a. Sąd może orzec tytułem środka karnego zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 lub 1a.
 - 3b. Sąd orzeka tytułem środka karnego zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2.
- 4) Jeżeli sprawca popełnił przestępstwo, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, w związku z wykonywaniem zawodu, prowadzeniem działalności lub wykonywaniem czynności wymagających zezwolenia, które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie, sąd może orzec tytułem środka karnego zakaz:
 - o wykonywania wszelkich lub określonych zawodów,
 - o prowadzenia wszelkiej lub określonej działalności lub

- wykonywania wszelkich lub określonych czynności wymagających zezwolenia
- które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie.
- 4a. Jeżeli sprawca popełnił przestępstwo, o którym mowa w ust. 2, w związku z wykonywaniem zawodu, prowadzeniem działalności lub wykonywaniem czynności wymagających zezwolenia, które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie, sąd orzeka tytułem środka karnego zakaz:
- wykonywania wszelkich lub określonych zawodów,
 - prowadzenia wszelkiej lub określonej działalności lub
 - wykonywania wszelkich lub określonych czynności wymagających zezwolenia
- które są związane z wykorzystywaniem zwierząt lub oddziaływaniem na nie.
- 4b. Zakazy wymienione w ust. 3a-4a orzeka się w latach, od roku do lat 15.
- 4c. Sąd może orzec przepadek przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy, jeżeli ich właściciel lub inna osoba uprawniona do dysponowania nimi na podstawie towarzyszących okoliczności przewidywała albo mogła przewidzieć, że mogą one zostać użyte do popełnienia przestępstwa.
- 5) W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1, 1a lub 2, sąd orzeka nawiązkę w wysokości od 1000 zł do 100 000 zł na wskazany cel związany z ochroną zwierząt.
- 6) Umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd może orzec zakaz posiadania wszelkich zwierząt albo określonej kategorii zwierząt do lat 2. ◀◀



Wykroczenia

Przykładami czynów przeciwko zwierzętom, które są zagrożone karą grzywny są:

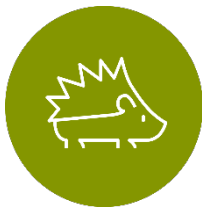
- nabywanie zwierząt domowych na targowiskach targach i giełdach;
- prowadzenie targowisk i giełd ze sprzedażą zwierząt domowych;
- wprowadzanie do obrotu psów i kotów w celach handlowych poza miejscami ich chowu lub hodowli (nie dotyczy podmiotów prowadzących schroniska dla zwierząt oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt);
- rozmnażania psów i kotów w celach handlowych nie dotyczy hodowli zwierząt zarejestrowanych w ogólnokrajowych organizacjach społecznych, których statutowym celem jest działalność związana z hodowlą rasowych psów i kotów;
- wypuszczanie psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna nie dotyczy terenu prywatnego, jeżeli teren ten jest ogrodzony w sposób uniemożliwiający psu wyjście;
- puszczenie psów luzem w lesie.

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach Dz.U.2023.1356 tj. z dnia 2023.07.17, puszczenie psów luzem w lasach jest zabronione. Zgodnie z art. 51 par. 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r Kodeks wykroczeń Dz.U.2023.2119 tj. z dnia 2023.10.03) "Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca porządek publiczny (...) podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny". ◀◀

Sytuacje dotyczące zwierząt, które zakłócają spokój należy zgłaszać Policji.

Mandat karny może być nałożony w przypadkach niezapewnienia psu ocieplonej budy w okresie zimowym, brak odpowiedniej ochrony przed słońcem i upałem, niezapewnienie zwierzęciu miski z wodą, pozostawienie nieoznakowanego psa pod sklepem. Gdy zachowania te będą się powtarzały wobec danego zwierzęcia mogą zostać zakwalifikowane jako znęcanie się nad zwierzętami.



Zwierzęta dzikie (sarny, łosie, dziki, lisy, ptaki itp.)

WARTO WIEDZIEĆ

► Zgodnie z art.4 pkt 21 ustawy o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 tj. z dnia 2023.08.10), zwierzęta dzikie to zwierzęta nieudomowione żyjące w warunkach niezależnych od człowieka. Zgodnie z art. 2 ustawy Prawo łowieckie (Dz.U.2023.1082 tj. z dnia 2023.06.09), zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią własność Skarbu Państwa. ◀◀

Zasady bezpieczeństwa podczas kontaktu ze zwierzętami dzikimi:

- zachować spokój i ostrożność, nie wykonywać gwałtownych ruchów, nie przeganiać, nie płoszyć i nie straszyć;
- nie zbliżać się ponieważ zwierzę może zareagować w sposób nieprzewidywalny;
- zwierząt dzikich nie należy dokarmiać;
- jeśli dzikie zwierzę znajdzie się wewnątrz ogrodzonego terenu, należy udostępnić mu wszystkie możliwe drogi wyjścia;

WARTO WIEDZIEĆ

► Dzikie zwierzęta są często nosicielami chorób i pasożytów. W przypadku podejrzenia, że zwierzę jest ranne lub chore, należy niezwłocznie skontaktować się z Powiatowym Inspektorem Weterynarii, Policją lub dowolną organizacją zajmującą się ochroną zwierząt dzikich (np. Animal Rescue Poland). ◀◀

- w sytuacji pojawienia się dzikiego zwierzęcia w bezpośrednim sąsiedztwie budynków mieszkalnych, należy poinformować o fakcie tym Straż Miejską;
- w przypadku zaistnienia zagrożenia życia lub zdrowia mieszkańców, zawiadomić Policję w celu zabezpieczenia terenu i ochrony przed zwierzęciem;
- zdjęcia lub inną dokumentację z miejsca pobytu dzikiego zwierzęcia należy robić wyłącznie z bezpiecznej odległości i w taki sposób, aby nie utrudniać akcji interwencyjnej określonych służb publicznych;
- w przypadku zwierząt egzotycznych (węży, jaszczurek, pajaków itp.) należy zadbać o bezpieczeństwo swoje i innych domowników. Nie należy podejmować żadnych działań na własną rękę. Należy bezwzględnie wezwać na miejsce Straż Miejską;
- ptaki ranne, chore lub uwięzione należy zgłaszać do Straży Miejskiej. EKO Patrol odtransportuje „pacjenta” do specjalistycznej kliniki;
- w przypadku, gdy na Twojej posesji znajdzie się małe pisklę, które wypadło z gniazda lub zostało z niego celowo wyprowadzone, należy je obserwować. Pisklęciu zapewnić bezpieczeństwo poprzez

odizolowanie miejsca od obecności kotów i psów. W zaobserwowanej sytuacji pisklę może przechodzić proces uczenia się latania pod opieką rodziców. Jeśli ocenisz, że pisklę lub pisklęta pozostają bez opieki ze strony rodziców należy zgłosić ten fakt do Straży Miejskiej. Pisklęta porzucone przez rodziców przekazywane są do Ośrodka Rehabilitacji Ptaków Chronionych tzw. Ptasiego Azylu przy Miejskim Ogrodzie Zoologicznym w Warszawie.

WARTO WIEDZIEĆ

► W okresie prac budowlanych lub remontu budynku należy bezwzględnie pamiętać o ochronie ptaków. Jeśli w budynku znajdują się ptaki lub ich gniazda należy poinformować o tym fakcie Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt określone zostały gatunki zwierząt objęte ścisłą ochroną lub częściową (Dz.U.2022.2380 tj. z dnia 2022.11.21). W rozporządzeniu tym zostały wymienione zakazy w stosunku do tych zwierząt, w tym zakaz niszczenia ptasich siedlisk lub niszczenia, usuwania czy uszkodzania ptasich gniazd. Odstępstwa od tych zakazów uregulowane zostały w par. 9 rozporządzenia.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U.2023.40 tj. z dnia 2023.01.05), sprawy dotyczące porządku publicznego i bezpieczeństwa należą do zadań własnych Gminy. ◀◀



Ważne informacje



Ważne kontakty

POLICJA	112, 22 732 11 20
Straż Miejska (7:00-23:00)	112, 986, 22 751 35 03
Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Urzędzie Miejskim w Łomiankach (godziny pracy)	22 768 62 08, 22 768 62 24
Powiatowy Inspektorat Weterynarii (godziny pracy)	22 840 43 33, 22 841 13 19
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (godziny pracy)	22 556 56 00
Ośrodek Rehabilitacji Ptaków Chronionych Ptasi Azyl	
Miejski Ogród Zoologiczny w Warszawie (7:00-18:00)	22 670 22 07
Fundacja Animal Rescue Poland	22 308 66 92, 792 112 222
Fundacja Ochrony Zwierząt w Łomiankach	605 41 96 64



Ważne strony internetowe

- [Informacje Straży Miejskiej o odłowionych kotach](#)
- [Informacje Straży Miejskiej o odłowionych psach](#)
- [Wykaz gabinetów weterynaryjnych](#)
- [Wykaz lecznic, z którymi Gmina Łomianki ma podpisaną umowę](#)
- [Fundacja Ochrony Zwierząt w Łomiankach](#)
- <https://fozlomianki.wordpress.com/>
- [Baza Danych Safe-Animal](#)
- [Ośrodek Rehabilitacji Ptaków Chronionych Ptasi Azyl](#)

**PAMIĘTAJ, GDY WIDZISZ ŹLE TRAKTOWANIE ZWIERZĘTA,
NIE BĄDŹ BIERNY - REAGUJ!**